

Göteborgs Stad

Stadsledningskontoret

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2011-11-03
Reviderat 2012-05-08
och 2012-09-13
Diarienummer 0435/10
Repronummer 255/12

Specialiststaben

Björn Johansson
Telefon 031-3680 234
E-post: bjorn.johansson@stadshuset.goteborg.se

Förslag beträffande enprocentregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

1. En enprocentregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning ska gälla vid ny-, om- och tillbyggnader av lokaler och bostäder i enlighet med som redovisas i detta tjänsteutlåtande. Regeln ska gälla för såväl stadens nämnder som stadens helägda bolag.
2. Möjligheten till konstnärlig utsmyckning/gestaltning ska beaktas vid uppförandet och iordningsställandet av offentliga platser i enlighet med som redovisas i detta tjänsteutlåtande.
3. Kulturnämnden får ett processägarskap och uppföljningsansvar för enprocentregeln som fastställs genom justering i nämndens reglemente i enlighet med bilaga 4.
4. Uppdraget till kommunstyrelsen att utarbeta och återkomma med förslag till regelsystem för konstnärlig utsmyckning vid byggnation i enlighet med yrkande i skrivelse den 1 september 2010 förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Med anledning av uppdrag från kommunfullmäktige 2010-10-14 (se bilaga 1) redovisar stadsledningskontoret i detta tjänsteutlåtande förslag till regelsystem och hantering av konstnärlig utsmyckning och gestaltning vid byggnation.

Stadsledningskontoret har granskat hur andra kommuner hanterar enprocentregeln alternativt enprocentrekommendationen. Den modell som funnits mest intressant är den som Stockholm stad arbetar efter och stadsledningskontoret föreslår därför en liknande ”Modell för Göteborg”.

Förslaget innebär i korthet:

- Enligt huvudregeln ska vid byggnation, en procent av byggkostnaden (byggkostnad inklusive byggherrekostnad) avsättas för konstnärlig utsmyckning/gestaltning.
- Undantagna från huvudregeln är projekt av övervägande tekniskt karaktär, exempelvis ventilationsreoveringar, stambyten, tillgänglighetsanpassningar och liknande.

- Regeln ska gälla såväl nämnder som stadens helägda bolag. (Rutinbeskrivningen enligt bilaga 3 gäller dock nämnder och inte stadens helägda bolag.)
- Kulturnämnden blir processägare för tillämpningen av enprocentregeln, innebärande bl a ett uppföljningsansvar av regeln och ledare för den process och rutin som föreslås beträffande nämndsektorn.

Med anledning av återremiss från kommunstyrelsen har stadsledningskontoret remitterat tjänstutlåtande/förslagen till ett antal berörda nämnder och bolag. Samtliga remissinstanser, förutom Förvaltning AB Framtiden, tillstyrker förslagen. Ett antal synpunkter framförs av remissinstanserna men stadsledningskontoret ser dem inte som skäl till förändringar i de remitterade förslagen.

Ekonomiska konsekvenser

En bedömning av nivån på de kommunala investeringar (d v s exklusive stadens bolag) som kommer att beröras av enprocentregeln uppgår till runt 1 000 mkr årligen. En procent på detta belopp innebär ca 10 mkr. Redan idag sker dock konstnärlig utsmyckning/gestaltning. Utgiften för den ytterligare konstnärliga utsmyckningen/-gestaltningen som blir en effekt av den föreslagna enprocentregeln, uppskattas mycket grovt till runt 4 mkr.

I kontakter med berörda kommunala bolag anger dessa att man redan idag genomför konstnärlig utsmyckning/gestaltning i den storleksordning och i sådana projekt som beskrivs i detta tjänsteutlåtande. Stadsledningskontorets bedömning är därför att förslagen inte kommer att innebära några merkostnader för bolagen.

Barnperspektivet, Jämställdhetsperspektivet, Mångfaldsperspektivet

Konstnärlig gestaltning och utformning av det offentliga rummet har stor betydelse för platsens attraktivitet och människors välbefinnande. Exempelvis har den fysiska miljön runt barnen en viktig roll att spela för barns uppväxtvillkor. Ett syfte med konstnärlig gestaltning är att skapa offentliga rum för mångfald som lockar medborgare, oavsett ålder, bakgrund och behov. Konsten kan vara brobyggare mellan människor med olika kulturella bakgrunder.

Miljöperspektivet

Konsten kan förstärka en plats estetiska och humanistiska kvaliteter och ge människor stimulans och upplevelser av olika slag.

Omvärldsperspektivet

Estetisk och konstnärlig gestaltning ger en stad identitet och särprägel. En konstnärlig profilering som märks och syns tillför ett mervärde till gagn såväl för stadens invånare som för turister och andra besökare.

Bilaga 1: Protokollsutdrag från kommunfullmäktige

Bilaga 2: Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 2011-11-16

Bilaga 3: Förslag till rutinbeskrivning

Bilaga 4: Förslag till reglementesförändring för kulturnämnden

Bilaga 5-12: Protokollsutdrag från remissinstanserna

Ärendet

Kommunfullmäktige fattade 2010-10-14 beslut om nytt reglemente för kulturnämnden. Fullmäktige gav samtidigt kommunstyrelsen i uppdrag att

”utarbete och återkomma med förslag till regelsystem för konstnärlig utsmyckning vid byggnation i enlighet med yrkande från S, MP, M, KD och V” (yrkandet redovisas i bilaga 1)

Vid behandling av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande i ärendet beslutade kommunstyrelsen 2011-11-16 att återremittera ärendet till stadsledningskontoret för hörande av berörda nämnder och bolagsstyrelser (se bilaga 2). Tjänsteutlåtandet remitterades därför till byggnads-, fastighets-, kultur-, lokal-, park och natur-, och trafiknämnden samt bolagen Förvaltnings AB Framtiden, GotEvent AB, HIGAB och Älvstranden utveckling AB (ÄLVAB). En sammanfattning av remissinstansernas synpunkter och stadsledningskontorets kommentarer redovisas under rubriken ”Sammanfattning av remissvar och stadsledningskontorets bedömning” i detta tjänsteutlåtande. Protokollsutdrag från remissinstanserna redovisas i bilagorna 5-12 och de kompletta remissvaren finns tillgängliga hos stadsledningskontoret.

Återremiss från kommunfullmäktige om förtydligande

Kommunfullmäktige behandlade 2012-09-06 ärendet om förslag till enprocentregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning. Fullmäktige beslutades att återremitterar ärendet då det framkom behov av förtydligande beträffande regelns giltighet och tillämpning för nämnds- respektive bolagssektorn. För att förtydliga kan man prata om *vad* som ska åstadkommas och *hur* det ska ske.

Vad som ska åstadkommas är således konstnärlig utsmyckning/gestaltning med ett belopp motsvarande en procent av den beslutade byggkostnaden (byggkostnad inklusive byggherrekostnad) vid all nybyggnation och vid större om- och tillbyggnader av lokaler och bostäder. ”Så långt möjligt” ska enprocentregeln också gälla vid uppförande och iordningsställande av offentliga platser (se nedan under rubriken Modell för Göteborg och underrubriken Offentliga mötesplatser). Förslaget i föreliggande tjänsteutlåtande innebär att detta ska gälla såväl alla stadens nämnder som helägda bolag. Som framgår nedan förutsätts enprocentregeln inarbetas i de helägda bolagens ägardirektiv.

När det gäller *hur* detta ska ske redovisas i bilaga 3 ett förslag till rutinbeskrivning som kulturnämnden föreslås bli processägare för. Denna rutinbeskrivning gäller i sin helhet stadens alla nämnder. Beträffande de helägda bolagen konstateras nedan (se rubriken ”Stadens bolag”) att lagstiftning gällande vinstutdelning och värdeöverföringar och också lagen om offentlig upphandling begränsar bolagens möjligheter att betala den ersättning till kulturnämnden, som förutsätts ske för nämndens arbete enligt rutinbeskrivningen. Nedan konstateras därför att både bolagen och kulturförvaltningen har ett ansvar att utveckla former för *hur* kulturförvaltningens medverkan i bolagens arbete med konstnärlig utsmyckning/gestaltning ska utformas.

Nedan i tjänsteutlåtandet (se rubriken ”Uppdrag för kulturnämnden” respektive bilaga 4) föreslås att kulturnämnden ska ha ett uppföljningsansvar vad gäller enprocentregeln. Detta uppföljningsansvar gäller gentemot såväl nämnder som helägda bolag.

Ärendets framtagning

Den modell för hantering av enprocentsregeln som redovisas i detta tjänsteutlåtande har i ett första steg utarbetats av stadsledningskontoret. Förslaget har sedan diskuterats med ett flertal berörda intressenter bl a med representanter för kulturförvaltningen, fastighetskontoret, stadsbyggnadskontoret, Förvaltnings AB Framtiden och ÄLVAB.

Bakgrund

I början av 2010 hemställde kulturnämnden till kommunfullmäktige dels

- att besluta att kulturnämndens reglemente förtydligas så att det tydligt framgår att kulturnämnden ansvarar för stadens konstnärliga utsmyckning när det gäller såväl byggnader, lokaler och offentliga miljöer dels
- att besluta att omvandla den nuvarande enprocentrekommendationen till regel

I sitt beslutsunderlag angav kulturnämnden att ”Göteborgs Stad har sedan 1960-talet, med ett nytt beslut i kommunfullmäktige 1985, haft som rekommendation att 1 procent av kostnaderna vid kommunala byggprojekt bör användas till konstnärlig utsmyckning. Denna s k enprocentrekommendation har gjort det möjligt att med samtida konst skapa intressanta inre och yttre miljöer för medborgarna, ge byggnader ett både kulturellt och ekonomiskt mervärde samt synliggöra och skapa arbetstillfällen för konstnärer.”

I kulturnämndens nu gällande reglemente framgår att nämnden ska ”Verka för stadens konstnärliga utsmyckning i såväl byggnader och lokaler som offentliga utemiljöer samt följa upp omfattning och i övrigt utförande av sådan utsmyckning”. Vare sig i det tidigare eller nu gällande reglementet nämns ”enprocentrekommendationen”. Detta försvårar kulturnämndens uppföljningsuppdrag och nämnden anger dessutom att tillämpningen försvåras ”eftersom det i dagsläget saknas en tillfredsställande struktur för arbetet med rekommendationen. Bedömningen är att det behövs en modernisering av ett system som skapats i en annan tid med helt andra förutsättningar än idag.”

Gällande bestämmelser

Stadsledningskontoret har kartlagt vilka politiska beslut som fattats beträffande konstnärlig utsmyckning. Stadsfullmäktige- respektive kommunfullmäktige-handlingarna GSH 1963:365 och GKH 1973:586, samt tjänsteutlåtande och beslut i kommunstyrelsen 1985-03-13 har därför granskats.

Kommunstyrelsen beslut i mars 1985 innebar att man biföll stadsledningskontorets tjänsteutlåtande där kansliet uttolkat GKH 1973:586. I stadsledningskontorets tjänstutlåtande anges bl a

”Enligt stadskansliets mening innebär kommunfullmäktiges ovannämnda beslut 1973 att lägga kulturberedningens betänkande till grund för det fortsatta programarbetet, att 1%-regeln för konstnärlig utsmyckning skall tillämpas vid all nybyggnation och vid större ombyggnader. Tolkningen innebär att nämnderna skall överväga konstnärlig utsmyckning i samtliga fall när ett ny- eller ombyggnadsprojekt aktualiseras.

Enligt vad stadskansliet konstaterar kan de kommunala bolagen inte åläggas att tillämpa 1%-regeln. Stadskansliet föreslår dock att de kommunala bolagen uppmärksammas på regelns tillämpning inom den kommunala förvaltningen och att det framhålls som önskvärt att regeln tillämpas också av de kommunala bolagen.”

Stadsledningskontorets uppfattning är att regelsystemet kring konstnärlig utsmyckning är svårtillgängligt och dåligt anpassat till dagens förutsättningar. Det blir därmed också svårt att följa upp. En revidering som innebär förtydligande och uppdatering är därför behövlig. Ett reviderat regelsystem bör, i relevanta delar, även omfatta de kommunala bolagen.

Omvärldsanalys – Stockholmsmodellen

Stadsledningskontoret har granskat hur andra kommuner hanterar enprocentregeln alternativt enprocentrekommendationen. Den modell som funnits mest intressant är den som Stockholm stad arbetar efter. En kort beskrivning av modellen framgår nedan.

I Stockholms stad har en genomarbetad samarbetsform och rutin utformats för hantering för enprocentregeln. Ägare för denna rutin/process är Stockholm konst, en enhet som organisatoriskt finns inom i stadens kulturförvaltning. Hos Stockholm konst finns, inom konstområdet, erfarna projektledare. Processen tillämpas för alla byggprojekt som genomförs av stadens nämnder. För de allmännyttiga bostadsbolagen gäller att de ska avsätta 1 procent för konstnärlig utsmyckning/gestaltning vid exploatering och byggnation av nya bostadsområden och bostadsfastigheter. Privata byggherrar kan använda sig av tjänsterna från Stockholm konst. Finansiering tjänsterna från Stockholm konst finansieras med en avgift motsvarande 10 procent av projektkostnaden (kostanden som avsatts för konstnärlig utsmyckning).

Inför byggprojekt tillsätts en samrådsgrupp med representanter för den som ska genomföra bygget och med projektledare från Stockholm konst som sammankallande. Projektledaren upprättar förslag till konstprogram och föreslår lämplig konstnär/-er för projektet. Efter att samrådsgruppen enats om konstnär får denne uppdraget att redovisa skisser och budget. När underlaget godkänts upprättar Stockholm konst kontrakt med konstnären. Projektledaren följer genomförandet. Vid slutbesiktning finns beställare, konstnär och projektledare med.

Som rådgivande organ finns under kulturnämnden ett politiskt sammansatt organ, konstrådet. Konstrådet är en part vid genomförande av större projekt hos Stockholm konst. Vid större projekt finns således två politikerrepresentanter från konstrådet med i samrådsgruppen.

En väsentlig del i process som tillämpas i Stockholm är den samverkan som sker mellan Stockholm konst och Exploateringskontoret. (Exploateringskontoret leder arbetet med genomförandet av de planer som rör den fysiska miljön i Stockholm, vilket innebär förvaltning, utveckling och exploatering av stadens mark.) Denna samverkan finns dokumenterat i ett av parterna upprättat PM undertecknad av exploaterings- respektive kulturdirektör. Vid halvårsvisa genomgångar informeras Stockholm konst om aktuella markanvisningsbeslut med preliminära tidsplaner och budget. Inför större exploateringsprojekt/-områden upprättas konstprogram. Området betraktas då som en helhet och det blir möjligt med en flexiblare användning av resurserna för konstnärlig utsmyckning. Den tidiga medverkan är en stor tillgång för att bättre möjliggöra integrering av konstnärlig utsmyckning och gestaltning i exploatering och byggnation.

Modell för Göteborg

Konstnärlig gestaltning och utformning av det offentliga rummet har stor betydelse för platsens attraktivitet och människors välbefinnande. Många olika intressenter är berörda av platsernas utformning. Ett syfte med konstnärlig gestaltning är att skapa offentliga rum för mångfald som lockar medborgare och besökare, oavsett ålder, bakgrund och behov.

Nedan och i bilaga 3 redovisas ett förslag till modell för regelsystem och tillämpning i Göteborgs Stad när det gäller enprocentregeln.

För att så långt möjligt undvika onödiga diskussioner och oklarheter är det önskvärt med definitioner inom ”enprocentregeln”. Det ska dock fastslås att sunt förnuft är väsentligt vid tillämpning av enprocentregeln. En viktig förutsättning är att planeringen

för den konstnärliga utsmyckningen/gestaltningen utgår inte bara från en aktuell byggnad, utan från hela det omgivande offentliga rummet.

Tillämpning (huvudregel)

Vid all nybyggnation och vid större om- och tillbyggnader av lokaler och bostäder ska ett belopp motsvarande en procent av den beslutade byggkostnaden (byggkostnad inklusive byggherrekostnad) avsättas för konstnärlig utsmyckning/gestaltning. Utsmyckning/gestaltning kan ske med både fast och tillfällig konst.

Arbets- och materialkostnader för uppsättning eller montering av konstverk som ingår i den fasta inredningen av byggnaden ska inte inräknas i beloppet för konstnärlig gestaltning.

Stadsledningskontoret föreslår inte någon nedre gräns för tillämpningen av enprocentregeln. Vid mindre byggprojekt är det självfallet så att det inte är meningsfullt eller t o m försvarligt att tillämpa enprocentregeln. Beträffande eventuella beloppsgränser är det dock stadsledningskontorets uppfattning att praxis får utformas av kulturnämnden och de berörda parterna.

Undantag

Undantaget från huvudregeln är projekt av övervägande tekniskt karaktär, exempelvis ventilationsrenoveringar, stambyten, tillgänglighetsanpassningar och liknande. Vid fastställande av enprocentbeloppet kan det också vara rimligt att reducera den beslutade byggkostnaden med eventuella extraordinära kostnader som är förenade med projektet. Detta gäller även exploateringsområden. Exempelvis ska inte åtgärder med anledning av markföroreningar, underliggande stödmurar m m inräknas när enprocentbeloppet fastställs.

Exploateringsområden och bostäder

På liknande sätt som gäller för Stockholm Stad föreslås regelbundna genomgångar och avstämningar mellan kulturförvaltningen och fastighetskontoret för att identifiera markanvisningar och exploateringsområden som är på gång. Syftet är att säkerställa konstens plats i stadsutvecklingen. Kulturnämnden föreslås få uppgiften att skapa konstprogram som en del i relevanta exploateringsområden (se nedan).

Enprocentregeln föreslås således också tillämpas när det gäller allmännyttans, Förvaltnings AB Framtiden och i tillämpliga delar Älvstranden Utvecklings AB's ny, om- och tillbyggnader av bostadsfastigheter. Ett belopp motsvarande en procent av den beslutade byggkostnaden ska därför avsättas för konstnärlig utsmyckning/gestaltning.

Är det fråga om hela exploateringsområden sker utsmyckningen/gestaltningen utifrån ett konstprogram som utarbetas av kulturförvaltningen. Kostnaden för framtagningen av konstprogrammet finansieras inom enprocentramen. Enprocenten för ett exploateringsområde ska användas på ett sådant sätt att helheten för området och också den omgivande miljön gagnas. Det innebär att utsmyckningen/gestaltningen kan komma att koncentreras till vissa delar av området och till olika genomförandeetapper.

I samband med markanvisning bör fastighetsnämnden villkora denna med att exploitören tillämpar enprocentregeln.

Konst

Konst är inget absolut begrepp. Konst kan och ska värderas. Den offentliga konsten kan vara fast eller tillfällig och utförd i en mångfald tekniker som exempelvis video, skulptur, textil, ljud eller måleri. Den kan vara utförd i material som är befintliga delar av, eller samspelar med befintliga element i såväl stadsplaneringen som i naturen. Konsten kan också med fördel vara funktionell och vara möjlig att integrera med. Det är kultur-

förvaltningens projektledare, beställaren och i förkommande fall utskottet Göteborg Konst (se nedan och bilaga 3) som bör ha avgörandet vilken konstnärlig utsmyckning och gestaltning som ska tillskapas för aktuellt byggprojekt. Målet är konsensus bland dessa men är det inte möjligt att uppnå är det beställaren som slutligt avgör.

Process och finansiering av kulturnämndens arbete

I bilaga 3 redovisar stadsledningskontoret ett förslag till rutinbeskrivning för den konstnärliga utsmyckningen/gestaltningen vid ny-, om- och tillbyggnad. (Beträffande stadens bolag, se nedan under rubriken "Stadens bolag"). Kulturnämnden föreslås bli processägare. Kulturnämnden föreslås leda processen vilket bl a innebär en rådgivande och stödjande roll, men också ett uppföljningsansvar att enprocentregeln efterlevs. För finansiering av detta kulturnämndens uppdrag föreslås att 10 procent av den procent som ska användas för konstnärlig utsmyckning/gestaltning avsätts för uppdraget.

Den redovisade rutinen/processen ska naturligtvis inte tillämpas vid byggprojekt där 1 procent uppgår till ett mindre belopp. Kostnaden för tillämpningen av rutinen måste vara försvarlig i förhållande till nivån på kostnaden för konsten. Beträffande eventuella beloppsgränser är det stadsledningskontorets uppfattning att praxis får utformas av kulturnämnden och de berörda parterna.

Berörda

Lokalsekretariatet är samordnande organ för utformning av långsiktig strategi och planering för stadens samlade lokalförsörjning. Lokalnämnden är vanligtvis det verkställande organet för nybyggnation och för eventuella om- och tillbyggnader av stadens lokaler. Detta är aktörer som blir centrala för att förverkliga enprocentregeln. Även idrotts- och föreningsnämnden är till del en byggande organisation och ska beakta enprocentregeln vid byggnation av idrotts- och sportanläggningar för stadens invånare. Beträffande offentliga mötesplatser (se nedan) berörs park och naturnämnden och trafiknämnden. Byggherrarna blir "beställare" av de tjänster som kulturförvaltningen föreslås tillhandhålla.

Byggnadsnämnden får också en roll när det gäller att säkerställa enprocentregeln. Det sker i samband med detaljplanearbete.

Stadens helägda bolag blir också berörda av enprocentregeln när de bygger. De bolag som i första hand kan bli berörda bedöms vara HIGAB och GotEvent AB. I samband med bostadsbyggande och sk exploateringsområden (se ovan) är de kommunala bolagen Förvaltnings AB Framtiden och ÄLVAB parter och blir berörda.

Underhåll och registrering

När det gäller skötsel och registrering av konst som staden och de kommunala bolagen blir ägare till gäller den organisation och ansvarfördelning som anges i GKH 2006:44. Det innebär bl a att park- och naturnämnden ansvarar för skötsel av den utomhuskonst som staden äger, medan kulturnämnden på motsvarande sätt ansvarar för inomhuskonsten. När det gäller konst som förvärfvas av lokalnämnden med anledning av enprocentregeln ansvarar denna nämnd för skötseln. Kulturnämnden har också uppdraget att upprätthålla och ajourhålla ett kommunicerbart register över den konst staden äger. Stadens bolag har av kommunfullmäktige uppmanats att i samråd med kulturnämnden dels upprätta register över den konst bolaget äger och dels genomföra planerat underhåll av konsten.

Offentliga mötesplatser

Staden nyuppför och iordningställer kontinuerligt offentliga platser, t ex lekplatser, torg, större eller mindre parkområden. Till offentliga platser kan också olika typer av trafikplatser räknas.

Huvudregeln, d v s att vid nybyggnation och vid större om- och tillbyggnader ska ett belopp motsvarande en procent av den beslutade byggkostnaden avsättas för konstnärlig utsmyckning/gestaltning, ska så långt möjligt tillämpas vid uppförandet och iordningsställandet av ovanstående typer av offentliga platser.

En sådan hantering ligger också i linje med den av kommunfullmäktige 2011-09-08 antagna motionen om ”konstnärlig utsmyckning av Göteborgs cirkulationsplatser” (GKH 2011:11).

Uppdrag för kulturnämnden

Som anges ovan föreslås kulturnämnden bli processägare och processledare när de gäller tillämpning av enprocentregeln. Nämnden föreslås också få ett ansvar för uppföljning av regeln. Ett förslag till justering och komplettering till kulturnämndens reglemente som tydliggör detta uppdrag och ansvar redovisas i bilaga 4.

Inom kulturförvaltningen behöver resurser i form av projektledare skapas för uppdraget med enprocentregeln. Storleken på resurserna är beroende på antalet och omfattningen på uppdrag avseende konstnärlig utsmyckning/gestaltning. Resurserna förutsätts kunna finansieras med att 10 procent av den procent som ska användas för konstnärlig utsmyckning/gestaltning avsätts för nämndens nya uppdrag. Denna kostnad debiteras beställaren av kulturförvaltningen.

Som stöd och rådgivande organ föreslås ett politiskt sammansatt organ, förslagsvis med namnet utskottet Göteborg Konst, inrättas. Utskottet Göteborg Konst föreslås få 7 ledamöter och de utses av kulturnämnden. Utskottet Göteborg Konst medverkar i större projekt (utsmyckning/gestaltning till en kostnad över 17 prisbasbelopp, vilket 2011 motsvarar ca 725 tkr). Två ledamöter ingår då i det som benämns ”samrådsgrupp” i rutinbeskrivningen i bilaga 3. Därmed säkerställs politisk insyn i projekten.

Stadens bolag

Inledningsvis anges som en utgångspunkt att enprocentregeln bör omfatta även de kommunala bolagen. Stadsledningskontorets förslag innebär således att enprocentregeln i enlighet med vad som redovisas under rubriken ”Modell för Göteborg” ska gälla stadens helägda bolag. Detta förutsätts inarbetas i de helägda bolagens ägardirektiv. Undantag ska dock göras för det som anges under rubriken ”*Process och finansiering av kulturnämndens arbete*”.

Anledningen till undantaget är ABL's (aktiebolagslagens) regler om vinstutdelning – skatteeffekter - och lagens om allmännyttiga kommunala bostadsbolag regler om värdeöverföringar - begränsningar i sådan överföring. Dessa regler kan bli tillämpliga när bolagen ska betala ersättning till kulturnämnden för deras arbete (10 procent av den procent som ska användas för konstnärlig utsmyckning/gestaltning, se ovan). Här ska också LOU (lagen om offentlig upphandling) beaktas, tjänsten att göra ett konstprogram och utforma förslag till den konstnärliga utsmyckningen/gestaltningen kan falla under denna lag.

När de helägda kommunala bolagen utformar arbetssätt/rutiner/processer för framtagning av konstprogram och utformning av konstnärlig utsmyckning/gestaltning bör man eftersträva att göra kulturförvaltningen till medaktör. Hur denna delaktighet och medverkan ska utformas är ett gemensamt ansvar för berört bolag och kulturförvaltningen.

Implementering

Efter beslut i kommunfullmäktige föreslås kulturnämnden och dess förvaltning få i uppdrag att informera berörda om regeln och i samråd med dessa utforma nödvändiga mer detaljerade rutiner och också praxis för tillämpningen av regeln.

Sammanfattning av remissvar och stadsledningskontorets bedömning

	Remissinstans	Beslut	Synpunkter fr remissinstanserna
1	Byggnadsnämnden	Tillstyrker	”positivt att de nu oklara förhållandena vad gäller regelverket om konstnärlig utsmyckning” ”blir tydliga och att kulturnämnden får ett tydligt processägarskap i denna för staden viktiga fråga”
2	Fastighetsnämnden	Tillstyrker	Förslaget om att villkora markanvisning med att exploatören tillämpar enprocentregeln är inget nytt men har tillämpats i annan form tidigare.
3	Kulturnämnden	Tillstyrker med två tillägg	Förslagets beloppsgräns för när politiker ska delta i utformningsprocessen är för högt ställd. ”Den modell som idag finns för inköp av konstnärlig utsmyckning/gestaltning som praktiseras av Lokalförvaltningen för förskolor och skolor ska bestå.”
4	Lokalnämnden	Tillstyrker	”Begreppet större om- och tillbyggnader är för vagt och behöver en tydligare definition”. Det är viktigt med tydlighet i vilka kostnader för byggnadsanknuten konstnärlig utsmyckning/gestaltning som ska inräknas i budgeterat belopp för konstnärlig utsmyckning/gestaltning.
5	Park o naturnämnden	Tillstyrker	Det är angeläget att beakta löpande skötsel- och underhållskostnader som uppstår för de konstverk som placeras på allmän plats. Det är angeläget att ha ett brett synsätt för vad som är konst. Bra att beställaren alltid ska ha sista ordet vilken konstnärlig utsmyckning/gestaltning. Nämnden hade föredragit en tydlig nedre beloppsgräns för när enprocentregeln ska tillämpas men tror att en praxis kan utarbetas tillsammans med kulturförvaltningen.
6	Trafiknämnden	Tillstyrker	Vid utformningen av det offentliga rummet bör alltid stor hänsyn tas till viktiga aspekter t ex trafiksäkerhet, teknik och ekonomi. Förslaget förutsätter sannolikt att extra tilldelning behöver ske av investerings-, drift- och underhållsmedel till förvaltningen.
7	Förvaltnings AB Framtiden (VD-skrivelse)	Avstyrker	Bolaget ”har haft möjlighet att lämna synpunkter på förslaget under framtagandet, men vi kan konstatera att dessa inte givit några större avtryck i den nu gällande handlingen.”

			Koncernen uppmärksammar redan idag enprocentrekommendationen men bedömer att förslaget innebär merkostnader för koncernen. Bolaget ”anser att konst bör ses betydligt vidare än vad som är föreslaget.” För att skapa lika förutsättningar för alla byggherrar anser bolaget ”krav på konstnärlig utsmyckning kan regleras i markanvisningar och detaljplaner och således behövs inte ett regeldokument till.” Begreppet ”större om- och tillbyggnader” är otydligt och de föreslagna reglerna bör därför tillämpas endast vid nyproduktion. Konst bör ses som lös egendom och om placering sker på annan än av bolaget ägd mark eller mark där man har tomträtt, kan det strida mot lag och skapa otydlighet. Förslaget innebär ett misstroende mot koncernens arbete med konstnärlig utsmyckning.
8	GotEvent AB	Tillstyrker	
9	HIGAB	Tillstyrker med tre reservationer	Vid byggnation för statlig verksamhet bör rekommendationer från Statens konstråd gälla. Kulturminneslagen och bör gälla för byggnadsminnen. Plan och bygglagens bestämmelser bör gälla för byggnader särskilt värdefulla från historiskt, kulturhistoriskt, miljömässigt eller konstnärlig synpunkt.
10	ÄLVAB (tjänstemannaskrivelse)	Tillstyrker	ÄLVAB förutsätter att stadens rutiner enligt ”Gemensam byggprocess för Göteborg” är samordnad med enprocentregeln. Efterlyser klarläggande om när i processen som ”konstprogram” utarbetas och dess status. Efterlyser förtydligande beträffande upphandling av konstprogram och projektledare och reglerna i LOU.

Stadsledningskontorets har inga invändningar emot HIGAB's tre reservationer och konstaterar då att samliga remissinstanser, förutom Förvaltnings AB Framtiden, tillstyrker förslagen. Beträffande kulturnämndens tillägg avseende *förskolor och skolor* konstaterar stadsledningskontoret att föreliggande förslag innebär en generell tillämpning och kontoret ser inga behov av speciell hantering när det gäller förskolor och skolor.

Ett antal synpunkter på stadsledningskontorets förslag redovisas dock i remissinstansernas yttrande. Några efterlyser striktare *definitioner* för ”större om- och tillbyggnader”, vad som ska ingå i dessa begrepp och *beloppsgränser* för dem. Som framgår ovan är det stadsledningskontorets uppfattning att det mest ändamålsenliga för

åstadkomma ökad tydlighet är att en praxis får utformas av kulturnämnden och berörda parter i samråd, i den praktiska tillämpningen av förslagen.

Några remissinstanser pekar på vikten av att beakta eventuella behov av *medel för drift och underhåll* av den konstnärliga utsmyckningen. Stadsledningskontorets delar uppfattningen om att sådana behov bör värderas och beaktas. De blir då en del i den driftkostnad som i övrigt behöver avsättas för ny-, om- och tillbyggnader.

ÄLVAB efterlyser i vilket skede som *konstprogram* utarbetas och vilken status dessa program får. Konstprogrammet förutsätts i stadsledningskontorets förslag bli ett arbetsmaterial i genomförandefasen, ett viktigt dokument men utan juridisk status.

Park- och naturnämnden och Förvaltnings AB Framtiden, framhåller vikten av ett *brett synsätt på konst*. Som framgår ovan delar stadsledningskontoret denna uppfattning och menar att stor öppenhet ska råda inför utformning, material, teknik m m när det gäller den konstnärliga gestaltningen.

Förvaltnings AB Framtiden framför i sitt remissvar att det är viktigt att skapa konkurrensneutralitet mellan byggherrar; privata och kommunala aktörer. Stadsledningskontoret har tagit fasta på detta och föreslår, som framgår ovan, att i samband med *markanvisning* ”bör fastighetsnämnden villkora denna med att exploitören tillämpar enprocentregeln”. I sitt remissvar har fastighetsnämnden ställt sig bakom detta.

Förvaltnings AB Framtiden har också i sitt remissvar lyft något som man ser som en problematik, om placering av konst sker på annan än av bolaget ägd mark eller där bolaget har tomträtt. Stadsledningskontoret bedömer dels att detta bör vara en mycket sällan förekommande omständighet och att lösningar får utformas när de faktiskt uppstår, dels att bolaget rimligtvis själv beslutar om var konsten placeras.

Ett resultat av den dialog som stadsledningskontoret haft med Förvaltnings AB Framtiden är den annorlunda hantering av enprocentregeln som föreslås i detta tjänsteutlåtande. Det innebär att enprocentregeln ska gälla stadens helägda bolag, däremot är de, med anledning av ABL och LOU, inte hänvisade till den beskrivna processen som leds av kulturnämnden. Att utforma av *alternativ process* anges som ”ett gemensamt ansvar för berört bolag och kulturförvaltningen” (se ovan). Med anledning av ÄLVAB’s efterlysning av förtydligande ska också konstateras att reglerna i LOU ska tillämpas vid upphandling av konstprogram och eventuell projektledare.

Sammantaget innebär värderingen av remissinstansernas synpunkter att stadsledningskontoret inte ser skäl till förändringar i de remitterade förslagen. Avslutningsvis vill dock stadsledningskontoret understryka det som angivits tidigare i detta tjänsteutlåtande:

”Det ska dock fastslås att sunt förnuft är väsentligt vid tillämpning av enprocentregeln.”

GÖTEBORGS STADSLEDNINGSKONTOR

Björn Johansson

Peter Lönn

**Utdrag ur protokoll
Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum 2010-10-14**

§ 18 Dnr 0435/10

Förslag till revidering av kulturnämndens reglemente

Handling

2010 nr 143.

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

1. Nytt reglemente för kulturnämnden fastställs i enlighet med bilaga 3 i stadskansliets tjänsteutlåtande.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta och återkomma med förslag till regelsystem för konstnärlig utsmyckning vid byggnation i enlighet med yrkande från S, MP, M, KD och V i skrivelse den 1 september 2010.

Expedieras

Kulturnämnden
Kommunstyrelsen
Författningssamlingen

Vid protokollet

Christina Hofmann
2010-10-28

Ordförande

Jörgen Linder

Justerare

Ethel Sjöberg

Justerare

Marie-Louise Hänel-Sandström

Yrkande angående revidering av kulturnämndens reglemente

Kulturnämnden har bett om ett förtydligande av gällande regelverk där det framgår att kulturnämnden är huvudansvarig för stadens konstnärliga utsmyckning när det gäller såväl byggnader, lokaler och offentliga miljöer. När det gäller stadens konstnärliga utsmyckning ska den inte enbart utgöras av traditionella konstverk utan även omfatta fasader, tak, interiör och olika typer av material som används vid ny- och ombyggnation samt inredning. Mot bakgrund av detta bör inte endast kulturnämnden vara ensamt ansvarig för stadens konstnärliga utsmyckning. Fler aktörer, däribland Stadsbyggnadskontoret, ska tidigt involveras i arbetet med konstnärlig utsmyckning och bidra till att Göteborgs stads byggnader, lokaler och offentliga miljöer på olika sätt tillämpar enprocentsregeln.

Vi ställer oss tveksamma till att kulturnämnden ges i uppdrag att utarbeta ett förslag till regelsystem vad gäller den s.k. enprocentsregeln. Vi anser att det är lämpligare att stadskansliet utarbetar regelsystemet eftersom kulturnämnden är en av flera aktörer som kommer att beröras eller involveras i den kommande tillämpningen av regeln samt att det kommer att krävas samordning mellan de olika aktörerna.

KOMMUNSTYRELSEN FÖRESLÅS BESLUTA

att kommunfullmäktige ger stadskansliet i uppdrag att utarbeta och återkomma med förslag till regelsystem för konstnärlig utsmyckning vid byggnation enligt ovanstående

Utdrag ur protokoll

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2011-11-16

§ 642, Dnr 0435/10

Förslag beträffande enprocentregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning

Handlingar

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 3 november 2011.

Yrkande från M, KD och FP den 10 november 2011.

Yttrande från FP den 15 november 2011.

Beslut

Enligt yrkande från M, KD och FP:

Ärendet återremitteras till stadsledningskontoret för hörande av berörda nämnder och bolagsstyrelser.

Protokollsanteckning

Representanterna från FP antecknar som yttrande en skrivelse från den 15 november 2011.

Expedieras

Remiss nr 165 till stadsledningskontoret

Vid protokollet

Christina Hofmann

2011-12-05

Ordförande

Anneli Hulthén

Justerare

Jonas Ransgård

Rutinbeskrivning för konstnärlig utsmyckning/gestaltning vid ny-, om- och tillbyggnad

Initiativ

Byggherren/beställaren kontaktar kulturförvaltningen. En kalkyl, d v s en utgiftsram, för projektet bör då vara klar.

Informationsmöte

Kulturförvaltningen tar initiativ till ett informationsmöte med beställaren för genomgång av dels sin verksamhet, dels kort om projektet.

Beställning

Beställaren gör en formell beställning till kulturförvaltningen som påtar sig rollen som producent och inköpsansvarig för konst till projektet. Beställningen är signalen/förut-sättningen för kulturförvaltningen att påbörja uppdraget.

Utseende av projektledare

Kulturförvaltningen utser projektledare. Projektledaren får sina mandat från ansvarig tjänsteman/chef på kulturförvaltningen.

Tillsättande och sammankallande av samrådsgrupp

Kulturförvaltningen tillsätter och sammankallar en samrådsgrupp för projektet. I gruppen finns projektledaren och representanter för beställaren. Vid större projekt (utsmyckning/gestaltning till en kostnad över 17 prisbasbelopp) ingår 2 representanter från utskottet Göteborg Konst.

Formulering av konstprogram

Projektledaren upprättar ett konstprogram, ett förslag på var och hur konst kan tillskapas inom projektet. Programmet kan omfatta konst både inomhus och utomhus. Programmet diskuteras i samrådsgruppen.

Förslag om konstnär

Efter att samrådsgruppen är överens om konstprogrammet föreslår projektledaren lämplig konstnär/-er. Reglerna i LOU (lagen om offentlig upphandling) beaktas.

Skissinbjudan

Samrådsgruppen tar beslut om konstnär/er och denne/de får inbjudan att redovisa ett skissförslag. Skissinbjudan formuleras av projektledaren efter samråd i samrådsgruppen. Konstnären/-na ska inom 3 månader redovisa ett förslag till utformning, tidsplan och budget för projektet.

Skissgodkännande

Projektledaren eller konstnären/-na redovisar förslaget för samrådsgruppen. Samrådsgruppen diskuterar förslaget och antar eller avslår det. Målet är konsensus i samrådsgruppen, men är det inte möjligt att uppnå är det beställaren som slutligt avgör.

Kontraktsskrivning med konstnär

Kontrakt skrivs mellan kulturförvaltningen och konstnären/-na. Kontraktet beskriver konstverket/gestaltningen, dess utformning, tidplan med slutdatum för färdigställande/installation och kostnadsram.

Genomförande av projektet

Arbetet med konstverket utförs. Konstnären/-na ansvarar för att genomförandet sker inom avtalad kostnadsram. Löpande avstämningar ska genomföras mellan projektledaren och konstnären/-na, det gäller såväl praktiska som konstnärliga och också ekonomiska frågor. Återkoppling från projektledaren till övriga i samrådsgruppen sker.

Slutbesiktning

Efter färdigställande besiktigas konstverket av beställaren, projektledaren och konstnären. Protokoll upprättas vilket bl a ska innehålla material, teknik, montering, skötselanvisningar, underhåll, och annan information om verket.

Garantibesiktning

En garantitid för konstverket ska fastställas mellan konstnär och beställare. Efter den avtalade garantitiden görs en garantibesiktning med deltagande av beställaren, projektledaren och konstnären/-na.

Förslag till reglementesförändring för kulturnämnden.

Nuvarande lydelse	Förslag till förändrad lydelse
Verka för stadens konstnärliga utsmyckning i såväl byggnader och lokaler som offentliga utemiljöer samt följa upp omfattning och övrigt utförande av sådan utsmyckning. Nämnden skall tillika ansvara för registerhantering av stadens konst, såväl inomhus-, som utomhuskonst, samt vård av inomhuskonsten.	Verka för stadens konstnärliga utsmyckning i såväl byggnader och lokaler som offentliga utemiljöer. Vara processägare och -ledare vad avser enprocentregeln och också ansvara för uppföljning av regeln.
	Ansvara för registerhantering av stadens konst, såväl inomhus-, som utomhuskonst, samt vård av inomhuskonsten.

Utdrag ur protokoll från
byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum 2012-04-03

§ , Dnr 0661/11

*Förslag beträffande enprocentregel för konstnärlig
utsmyckning/gestaltning*

Kommunstyrelsen hade till byggnadsnämnden för yttrande översänt
rubricerade ärende.

Stadsbyggnadskontoret hade ingett ett utlåtande så lydande:

"Tjänsteutlåtande etc. bil.

Byggnadsnämnden beslöt:

att tillstyrka förslaget.

Joakim Olinder (M) deltog inte i beslutet.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

Justerat av byggnadsnämnden

Ordförande
Mats Arnsmar

Justerare
Kjell Björkqvist

**Utdrag ur protokoll
fastighetsnämnden
Sammanträdesdatum 2012-02-09**

**Yttrande till kommunstyrelsen angående förslag beträffande enprocentregel för
konstnärlig utsmyckning/gestaltning**

§ 27, diariernr 5920/11

HANDLING

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande 2012-02-09

YRKANDEN

Martin Wannholt (M): yrkar avslag till förslaget med hänvisning till eget yttrande

Ulf Kamne (MP): bifall kontorets förslag

PROPOSITIONSORDNING

Ordföranden Ulf Kamne ställer proposition på yrkandena och finner att Ulf Kamnes yrkande bifallits. Omröstning begärs.

OMRÖSTNING

Godkänd voteringsproposition: "Ja-röst för Ulf Kamnes yrkande. Nej-röst för Martin Wannholts yrkande".

Jahja Zeqiraj, Inger Blixt, Mats Karlsson, Margot Ottosson och Ulf Kamne röstar Ja (5).

Martin Wannholt, Magnus Nylander, Axel Josefson och Kristina Bergman Alme röstar Nej (4).

BESLUT

Enligt fastighetskontorets förslag:

1. Som fastighetsnämndens yttrande till kommunstyrelsen över förslag beträffande enprocentregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning översänds bifogade tjänsteutlåtande.

PROTOKOLLSANTECKNING

Ledamöterna för FP och M antecknar som yttrande en skrivelse daterad 2012-02-09, bilaga 1.

Vid protokollet

Sirpa Bernhardsson

Justerat
2012-02-13

Ordförande

Ulf Kamne

Justerare

Martin Wannholt

Yttrande (FP, M)

Fastighetsnämnden

9 februari 2012

Ang enprocentregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning

Låt oss först konstatera att vi både uppskattar konst och konstnärlig utsmyckning. Vi anser också att det är positivt, att som varit kutym i många år, byggare lägger ca 1 % av byggets kostnader på att göra det estetiskt tilltalande i och kring den byggnad de bygger. Vi är nämligen övertygade om att byggarna själva inser att en trevlig miljö och konstnärliga inslag lyfter både husets värde och levnadsmiljön för de boende. Vad vi inte är positiva till är en reglering av detta utifrån det förslag som ligger, eftersom vi ser ett antal svagheter och obesvarade frågor framför oss.

För det första definieras inte konst på ett sådant sätt att det kan stå helt klart för byggaren vad som menas med ”konstnärlig”. Kan en vacker fasad vara konst? Kan en dansuppvisning vid invigningen vara konst? Kan ett intressant materialval vara konst? Såvitt vi kan bedöma av tjänsteutlåtandet faller samtliga ovan exempel inom ramen för konst, medan en välplanerad pergola med ett vattenspel eller en klätterträd med avancerad koja inte är det, men likväl skulle höja livskvaliteten och den kulturella upplevelsen. Bara för att något höjer kvaliteten behöver det därför räknas som konst? Kanske, kanske inte. Att det finns en skulptur eller relief i trappuppgången tar kanske de flesta som självklart – och detta är vår poäng.

För det andra innebär det föreslagna regelverket problem. 1) Hur ska konst definieras och av vem? 2) Processen att lista ut detta kan bli lång och dyr och skapa nya arbetsuppgifter på både fastighetskontoret och på andra förvaltningar. Vi anser inte att det är detta som behövs i en stad som redan idag har en seg byggprocess 3) Det kan i realiteten innebära minskade utlägg för konst eftersom 10 % av den föreslagna ”enprocentaren” (0.1 % totalt av byggkostnaden!) kan komma att läggas på administration inom staden för att leva upp till regelverket i form av avgifter. Detta kan ändå inte vara tanken 4) Det finns en risk för ökade kostnader som i slutändan de facto kommer att bli högre hyror för de boende 5) Det kommer att skapa en onödig kontrollapparat inom ett fält som faktiskt självreglerat sig i decennier. Dessutom, vad händer ifall någon inte lever upp till regeln? Vilka bestraffningar ska utdelas och av vem?

Vi må ha en något snävare definition av konst, men en bredare tro på att byggherrens kunskap och vilja att få en bra och konstnärligt inspirerande miljö leder till investeringar om ca 1%.

Utdrag ur protokoll

kulturnämnden

Sammanträdesdatum 2012-01-25

Remiss: Förslag beträffande enprocentregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning

§ 11 Dnr 1120/09

Förvaltningen har i ärendet upprättat ett tjänsteutlåtande daterat 2012-01-04.

Annika Steen yrkade på två tillägg till tjänsteutlåtandet: ”Kulturnämnden anser att beloppsgränsen är för högt ställd” och ”Den modell som idag finns för inköp av konstnärlig utsmyckning/gestaltning som praktiseras av Lokalförvaltningen för förskolor och skolor ska bestå.”

Ann Catrine Fogelgren lade fram ett yttrande från FP, daterad 2012-01-20.

BESLUT

1. Kulturnämnden tillstyrker förslaget beträffande enprocentregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning.
2. Kulturnämnden tillstyrker yrkandet men avger i övrigt förvaltningens utlåtande som sitt eget yttrande.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

PROTOKOLLSANTECKNING

Ledamöterna för FP antecknar som yttrande en skrivelse daterad 2012-01-20.

Vid protokollet

Bibbi Wopenka

2012-01-25

Ordförande

Thomas Martinsson

Justerare

Kristina Tharing

Göteborg den 20 januari 2012
Yttrande (FP)
Ärende 11
Kulturnämnden 2012-01-25

Remiss: Förslag beträffande enprocentregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning

Stadsledningskontoret har i underlag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige föreslagit regelsystem och hur konstnärlig utsmyckning och gestaltning ska hanteras vid byggnation. Förslaget är nu remitterat till kulturnämnden för synpunkter.

Bakgrunden är kommunfullmäktiges beslut 2010-10-14 om en s k enprocentsregel för konstnärlig utsmyckning. När ärendet behandlades i kommunfullmäktige framförde (FP) en annan mening. Vi menar att risken finns att när stadens konstnärliga utsmyckning "inte enbart ska utgöras av traditionella konstverk utan även omfatta fasader, tak, interiör och olika typer av material som används vid ny- och ombyggnation samt inredning" så är enprocentsregeln snabbt uppfylld. En tegelvägg eller ett koppartak som bedöms som konstnärlig utsmyckning kan därmed omintetgöra ytterligare konstnärlig utsmyckning/gestaltning. Vår mening är därför att exempelvis fasader och tak – byggnaden i sig – inte borde medräknas i den konstnärliga utsmyckningen, oaktat att en fasad kan vara konst i sig. I enprocentaren borde i huvudsak lös inredning; tavlor, statyer etc, medräknas.

Detta blev inte fullmäktiges beslut varför vi i våra fortsatta ställningstaganden utgår från de demokratiskt fattade beslut som gäller. Det innebär dock inte att vi har övergivit vår uppfattning.

I det nu föreliggande förslaget ställer vi oss bakom kulturförvaltningens uppfattning att det är viktigt att arbetet med konst kommer in så tidigt som möjligt i projektet. Däremot ställer vi oss tveksamma till de konstkonsulter (som föreslås finansieras av de 10 % av större utsmyckningsprojekt som ska avsättas för kulturnämndens hantering av uppdraget). Enligt vår uppfattning riskerar metoden med konstkonsulter att bli alltför administrativt tungrovt och onödigt kostnadskrävande. Dessutom finns det risk att förfarandet med konstkonsulter leder till bristande kontinuitet. Däremot delar vi uppfattningen att det inom kulturförvaltningen bör byggas upp en grundorganisation för uppdraget, där bland annat upphandlingskompetens är en given del. Konst i olika former är en viktig del i vår miljö varför det är väsentligt att säkra att de resurser som ställs till förfogande för utsmyckning och gestaltning också går till dessa ändamål i så stor utsträckning som möjligt.

**Utdrag ur protokoll
lokalnämnden**

Sammanträdesdatum 2012-02-09

**Yttrande om förslag beträffande enprocentregel för konstnärlig
utsmyckning/gestaltning**

§ 3, diarienummer: N230-1064/11

Ärende

Stadsledningskontoret har med anledning av uppdrag från kommunfullmäktige tagit fram ett förslag till regelsystem och hantering av konstnärlig utsmyckning/gestaltning vid byggnation.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2012-01-19 jämte bilaga.

Beslut

Lokalnämnden

översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till stadsledningskontoret samt

förklarar beslutat för omedelbart justerat.

Reservation

Gunnar Ek (M) reserverar sig mot beslutet att tillstyrka förslaget om konstnärlig utsmyckning. Förslaget saknar på många områden preciseringar av juridiska och ekonomiska villkor. Förslaget ger inte tillfredställande möjligheter till konstnärlig utformning av till exempel fasader, fönster, portaler och tak genom till exempel speciella material.

Vid protokollet

Irene Gustafsson

2012-02-09

Ordförande

Annelie Nilsson (MP)

Justerare

Gunnar Ek (M)

**Utdrag ur protokoll
park och naturnämnden
Sammanträdesdatum 2012-01-24**

**Yttrande till kommunstyrelsen över förslag beträffande enprocentregel för
konstnärlig utsmyckning/gestaltning**

§ 7, Diarienummer 0833/11

Ärendet

Vid all nybyggnation och vid större om- och tillbyggnader av lokaler, bostäder och offentliga platser föreslås ett belopp motsvarande en procent av den beslutade byggkostnaden avsättas för konstnärlig utsmyckning/gestaltning.

Handling

Park- och naturförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 9 januari 2012.

Beslut

Park- och naturnämnden beslutar

att tillstyrka förslaget

att översända förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.

Justering

Paragrafen justeras omedelbart.

Vid protokollet

Sigrun Hreidarsdottir

2012-01-24

Ordförande

Marina Johansson (S)

Justerare

Åsa Hartzell (M)

Protokollsutdrag

trafiknämnden

Sammanträdesdatum 2012-02-10

Nummer 2/12

§ 41 Diarienummer 2568/11

**Förslag beträffande enprocentregel för konstnärlig
utsmyckning/gestaltning**

Yttrande kommunstyrelsen

Förslag till beslut enligt trafikkontorets tjänsteutlåtande.

Theo Papaioannou (VägV) yrkar avslag på kontorets förslag, bilaga 1 § 41.

Roland Rydin (M) meddelar att (M), (FP), (KD) yrkar avslag på kontorets förslag.

Ordföranden ställer proposition på bifall till respektive avslag på kontorets förslag.

Nämnden beslutar att bifalla kontorets förslag

1. tillstyrka förslaget
2. som eget yttrande till kommunstyrelsen översända trafikkontorets tjänsteutlåtande.

Yttrande (M), (FP), (KD) antecknas till protokollet, bilaga 2 § 41.

Theo Papaioannou (VägV) reserverar sig mot beslutet.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Vid protokollet

Eva Nordqvist

Justerat

Owe Nilsson

Roland Rydin

Rätt utdraget intygar i tjänsten

Eva Nordqvist

Dnr 2568/11

TN 2012-02-10 § 41
Bilaga 1

Yrkande (VägV)
Trafiknämnden 2012-02-10

Yrkande gällande enprocentregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning

Trafikkontorets tjänsteutlåtande påvisar att enprocentsregeln för konstnärlig utsmyckning/gestaltning skulle innebära ökade investeringskostnader med 25 mkr (1% av 2 495 mkr, Trafiknämndens investeringsplan).

Detta är inte rätt sätt att hantera resurser inom Trafikkontorets uppdrag när vi vet att det saknas drygt 200 miljoner för att upprätthålla gatuunderhållet som är eftersatt sedan många år. Gatukostnaderna har länge betraktats som en utjämningspost i budgeten.

Att lägga till denna kostnad ökar risken för omprioritering inom befintliga ramar.

Vägvalet yrkar avslag till förslaget

Theo Papaioannou
Vägvalet

Dnr 2568/11

TN 2012-02-10 § 41

Bilaga 2

Yttrande (M, FP, KD)

Trafiknämnden

10 februari 2012

Ang enprocentregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning

Låt oss först konstatera att vi både uppskattar konst och konstnärlig utsmyckning. Vad vi inte är positiva till är en reglering av detta utifrån det förslag som ligger, eftersom vi ser ett antal svagheter och obesvarade frågor framför oss.

Det föreslagna regelverket innebär problem. Det kan leda till absurda ekonomiska konsekvenser då mycket stora summor läggs på infrastrukturprojekt i vår stad just nu, och en procent av detta öronmärkt för utsmyckning är en enorm summa.

Hur ska konst definieras och av vem? Processen att klarlägga detta kan bli lång och dyr och skapa nya arbetsuppgifter på både trafikkontoret och andra förvaltningar. Cirka 10 % av den föreslagna "enprocentaren" kan komma att läggas på administration inom staden för att leva upp till regelverket. Risken är ökade kostnader. En regel av detta slag kommer dessutom att skapa en onödig kontrollapparat, och vad händer i det fall man inte lever upp till regeln? Vilka bestraffningar ska utdelas och av vem?

Utdrag ur Got Event AB:s styrelseprotokoll nr 1/12, 2012-02-13

7.3 Yttrande på remiss om konstnärlig utsmyckning

Handlingar i ärendet är utskickat inför mötet.

Styrelsen beslutar

- att tillstyrka kommunstyrelsens förslag beträffande enprocentregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning
- att omedelbart justera detta beslut.

Rätt utdraget intygar i tjänsten

Agneta Andersson
Ledningsassistent

Utdrag ur:

PROTOKOLL (10) fört vid styrelsesammanträde i HANTVERKS- OCH INDUSTRIHUS I GÖTEBORG AB (Higab) 2012-02-09 i bolagets lokaler, kl. 15.05-17.25

§ 12 ENPROCENTREGEL FÖR KONSTNÄRLIG UTSMYCKNING

VD redogjorde för förslag till yttrande avseende stadsledningskontorets förslag beträffande enprocentsregel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning daterat 2011-11-03 (dnr 0435/10), i enlighet med utsända handlingar.

Styrelsen beslutade att tillstyrka förslaget med följande reservation:

Reservation att Göteborgs stads enprocentregel inte gäller då ny-, om- och tillbyggnad utförs för statliga verksamheter. Vid dessa tillfällen bör samarbete ske med statens konstråd, och att de rekommendationer som ges från dessa följs.

Reservation att enprocentregeln inte är tvingande för byggnadsminnen enligt Kulturminneslagen. Lämpligheten att tillföra ny konst till ett byggnadsminneavgörs i samråd med Länsstyrelsen i varje enskilt fall.

Reservation att enprocentregeln inte är tvingande för byggnader som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt enligt Plan- och bygglagens förbud mot förvanskning samt krav på varsamhet. Lämpligheten att tillföra ny konst avgörs i varje enskilt fall.

Göteborg 2012-03-01

Mikael Blom

031-3685311